

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Názov projektu	E-learning vo výchovno-vzdelávacom procese
Kód ITMS projektu	26110130184
Kód výzvy	OPV-2008/1.1/03-SORO
Číslo Zmluvy o poskytnutí NFP	142/2009/1.1/OPV
Prijímateľ	Základná škola Námestovo – Komenského ul. Komenského 495/33, 029 01 Námestovo

Učebné osnovy zo slovenského jazyka pre 6.ročník ZŠ

(spracované v súlade so ŠVP Slovenský jazyk ISCED 2 – príloha)

2010

Slovenský jazyk

2,5 hodiny (týždenne), 82,5hodín ročne

Názov predmetu	Slovenský jazyk
Časový rozsah výučby	2,5 hodiny týždenne ,2+0,5
Ročník	šiesty
Škola	ZŠ Námestovo – Komenského ul.
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Vyučovací jazyk	slovenský

CIELE

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Slovenčina je pre väčšinu obyvateľov Slovenskej republiky národným jazykom s dlhou históriou, je pestrým, vnútorne bohatým štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta slovenského jazyka v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vnímajú svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť. Úroveň poznania a praktického ovládania slovenského jazyka je tak zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku. Slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike, preto kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom tejto republiky nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Jazyk je fenomén, ktorý sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na poznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrovanie myšlienok, pocitov a nálad, slúži na kontakt a dorozumievanie sa s inými nositeľmi jazyka, pomáha vnímať krásu umeleckého diela. Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú a mravnú vyspelosť.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni základnej školy je:

- Viest' žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. Viest' ich k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému. Zameriavať sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov. To napomáha žiakovi chápať zložitost' a vzájomnú súvislost' javov okolitého sveta, orientovať sa vo svete, prijímať nové informácie a odovzdávať vlastné poznatky a skúsenosti, formovať si svoje postoje k svetu a životu, spoznávať zákonitosti súčasného života, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti.
- Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách. Tento cieľ je determinovaný získaním správnych ortografických a ortoepických návykov a zručností, ale aj zručností v štylizácii príslušnej vety či textu.
- Pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych prejavov, ústnych i písaných.
- Prostredníctvom jazyka viesť žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka.
- Prehlbovať estetické cítenie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela.
- Rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivite, viesť ich k prosociálnemu správaniu, aby si dokázali uvedomiť podstatu a význam ľudských hodnôt.

Z celkového cieľa vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni základnej školy vyplývajú i čiastkové ciele, ktoré sa majú dosiahnuť:

- Žiaci sa učia analyzovať text s dôrazom na vyhľadávanie jazykových javov, ich triedenie a usúvzťažňovanie. Učia sa syntetizovať získané poznatky.

- Získavajú prehľad o jednotlivých rovinách jazykového systému, o základných jazykových prostriedkoch na týchto rovinách, o jazykových kategóriách na rôznom stupni zovšeobecnenia.
- Cvičia sa v pravopisnej norme a učia sa správne vyslovovať a ústne realizovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov.
- Spoznávajú základné údaje z histórie jazyka a jazykovedy.
- Učia sa orientovať v základných jazykových príručkách.
- Odhaľujú zmysel základných lingvistických termínov.
- Poznávajú štylistickú hodnotu jednotlivých jazykových javov.
- Učia sa uplatňovať poznatky o jazykovom systéme pri tvorbe vlastných textov.
- Cvičia sa v osvojovaní si štylisticky primeranom používaní jazykových javov. Nacvičujú zvládnutie rôznych jazykových situácií. Precvičujú si písomnú aj ústnu podobu jazykových prejavov. Učia sa pracovať s konceptom a robiť korekciu textu s využívaním korektorských značiek.
- Získavajú základnú orientáciu v jednotlivých slohových postupoch, v žánroch a útvaroch jednotlivých štýlov. Získavajú aj základnú predstavu o štýle.

Spoznávanie, tvorivé využívanie a kultivovanie slovenského jazyka sa tak stáva prostriedkom všeobecného vzdelávania žiaka - človeka v najširšom zmysle, pretože rozvíja žiakovu osobnosť v rovine poznávacej, estetickej, etickej a najmä komunikatívnej.

OBSAH

Slovenský jazyk na 2. stupni zahŕňa jazykovú zložku a slohovú zložku.

Jazyková a slohová zložka nie sú vzájomne oddeľované,

ale tvoria integrálnu súčasť vyučovania materinského jazyka

(v osnovách sú formálne vyčlenené kvôli prehľadnosti).

Piaty ročník je chápaný ako organický prechod od zvládnutia písomných návykov a zručností, základných pravopisných a výslovnostných noriem k získavaniu základných poznatkov o jazyku a jazykovede, k postupnému osvojovaniu si jazykovej kompetencie.

Vo vyučovacom procese má učiteľ **p o v i n n e** v plnej miere

dodržiavať:

- ročnú časovú dotáciu - povinný počet hodín;
- ciele, ktoré treba vo vyučovaní dosiahnuť;
- obsah, t. j. jazykové javy a javy v slohovej výchove zamerané na komunikatívnosť.

Podľa vlastného uváženia s ohľadom na podmienky danej triedy si učiteľ **v y b e r á**:

- formy a metódy dosahovania cieľov;
- štruktúru vyučovacej jednotky a spôsob plánovania (voľnosť rozvrhovania v rámci vyučovania materinského jazyka ako celku; možnosť vyučovania v blokoch aktivizačných podnetov);
- využitie textov z literatúry.

Učiteľovi sa **o d p o r ú č a** v rámci vyučovacích hodín používať:

- učebnice,
- pracovné zošity,
- cvičebnice,
- jazykové príručky,
- jazykovedné časopisy,
- encyklopédie,

- ďalšie učebné pomôcky.

Konečné rozhodnutie sa však ponecháva na učiteľa, ktoré je podmienené viacerými činiteľmi (napr. o. i. aj materiálnym vybavením školy).

Novokoncipovaný obsah vyučovania slovenského jazyka zvyšuje nároky na samostatnosť, tvorivosť a organizáciu práce učiteľa.

Prehľad tematických celkov a stanovený počet hodín

(2,5 hodiny týždenne, 82,5 hodín ročne)

P.č.	Tematický celok	Počet hodín	
		ŠVP	ŠkVP
1.	Opakovanie vedomostí z 5.r.	8	2
2.	Zhovárame sa a diskutujeme	6	2
3.	Ako tvoríme slová (pomenovania)	18	4
4.	Svet v pohybe	20	4
5.	Nielen ľudia, aj vety tvoria príbeh	11	3
6.	Opakovanie učiva 6.ročníka	3	1,5

Tematický celok:	Obsahový štandard:	Výkonový štandard:
Opakovanie vedomostí z 5.r.	Leto ako med	Priblížiť v rozprávaní krásne chvíle prázdnin, využiť pri rozprávaní opis prostredia, prirovnania, jazykové prostriedky. Zopakovať si zásady dobrého počúvania.
		Zopakovať si postup pri písaní pohľadníc, správ, e-mailov. Zopakovať spoluhlásky a ich delenie.

	Nedokončený príbeh	Zopakovať si postup pri písaní rozprávania- úvod, jadro, záver. Dokončiť príbeh s použitím prirovnaní.
	Obojaký pán	Zopakovať si synonymá, antonymá, predložkovú väzbu. Tvorit' synonymické rady a dvojice.
	Ťažkosti s letom do vesmíru	Charakterizovať oznámenie, jeho spôsoby vyjadrenia; spoznať prvého slovenského kozmonauta; zopakovať si vedomosti o grafoch, pranostikách;
	Keď upratuje mama	Zopakovať podstatné mená, pravopis a stupňovanie prídavných mien, rozdiel medzi rozprávaním a opisom
	Vstupný test a diktát	Preverit' získané vedomosti, utvrdit' ich a vediet' použiť.
	Oprava vstup. testu a diktátu	Analýza a oprava.
Zhovárame sa a diskutujeme	Rozhovor nie sú iba slová	Charakterizovať dialóg, monológ, slovnú a neslovnú komunikáciu; spoznať zásady pri rozhovore.
	Osobné a privlastňovacie zámená	Charakterizovať a skloňovať osobné a privlastňovacie zámená, vediet' ich použiť v texte, rozprávaní.
	Kontrolný diktát č.1 (zámená)	Utvrdit' vedomosti o zámenách, ich pravopise, správne písanie zámen.
	Oprava kontr. diktátu	Analýza a oprava
	Argument, protiargument	Charakterizovať argument a protiargument; vediet' ich požiť v správnom čase a na správnom mieste. Naučiť sa správne vyjadrovať svoj názor.
	Väzba s pádom, vokalizácia	Oboznámiť s vokalizáciou; vediet' správne používať predložky pred podstavnými menami, vo vetách a rozhovoroch.

Ako tvoríme slová (pomenovania)	Slovná zásoba a jej delenie	Charakterizovať slovnú zásobu, jej delenie, zopakovať učivo z 5.r.
	Slovníky, neutrálne a citovo zafarbené slová	Spoznať slovníky slovenského jazyka; charakterizovať neutrálne a citovo zafarbené slová.
	Tvorenie slov odvodzovaním - predponami	Utvrďovať pojmy, základové slovo, odvodené slovo, slovotvorný základ, slovotvorná predpona; tvoriť slová predponami vy-, na-, za-, pre-, u-, z-, zo-, s-,
	Tvorenie slov odvodzovaním – príponami	Ovládať tvorenie slov príponami; poznať a uviesť hláskové zmeny pri tvorení slov.
	Tvorenie slov skladaním	Ovládať tvorenie slov skladaním; poznať príklady
	Kontrolný diktát č.2 (tvorenie slov)	Preveriť vedomosti o tvorení slov-pravopis zložených slov
	Oprava kontr. diktátu	Analýza a oprava.
	Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov Statický opis- jedlo	Charakterizovať opisný slohový postup, znaky opisu, vedieť vytvoriť opis jedla.
	Podstatné mená	Charakterizovať podstatné mená ako plnovýznamové a ohybné slovné druhy; zopakovať poznatky z nižších ročníkov, gramatické kategórie podstatných mien, skloňovanie, vzory, delenie podstatných mien.
	Podstatné mená	Charakterizovať podstatné mená ako plnovýznamové a ohybné slovné druhy; zopakovať poznatky z nižších ročníkov, gramatické kategórie podstatných mien, skloňovanie, vzory, delenie podstatných mien.
	Statický opis- kvety	Vedieť vytvoriť opis rastliny, využiť podstatné a prídavné mená

	Vzťahové a privlastňovacie prídavné mená- vzor otcov/ matkin	Utvrdiť vedomosti o prídavných menách, oboznámiť so vzormi privlastňovacích prídavných mien- otcov/ matkin
	Vzťahové a privlastňovacie prídavné mená- vzor páví	Utvrdiť vedomosti o prídavných menách, oboznámiť so vzormi privlastňovacích prídavných mien- páví
	Kontrolný diktát č.3 (prídavné mená)	Preveriť vedomosti a pravopis prídavných mien, ich skloňovanie
	Oprava kontr. diktátu	Analýza a oprava.
	Charakteristika	Poznať základné znaky charakteristiky, jej delenie na vonkajšiu a vnútornú; priamu a nepriamu; vedieť vytvoriť charakteristiku
	Príprava na 1.školskú písomnú prácu- statický opis	Pripraviť na 1.školskú písomnú prácu- statický opis- rastlina alebo zviera
	1.školská písomná práca- statický opis	Napísať školskú písomnú prácu- statický opis s využitím slovnej zásoby
Svet v pohybe	Slovesá	Zopakovať vedomosti o slovesách z nižších ročníkov; spoznať delenie slovies.
	Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá	Charakterizovať plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, spoznať rozdiel medzi nimi; vedieť ich vyhľadať v texte;
	Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá	Charakterizovať plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, spoznať rozdiel medzi nimi; vedieť ich vyhľadať v texte;
	Sloveso BYŤ	Charakterizovať sloveso byť- ako plnovýznamové a ako neplnovýznamové; vedieť rozlišovať sloveso byť vo vetách.
	Oprava školskej písomnej práce	Opraviť školskú písomnú prácu
	Dynamický opis	Charakterizovať dynamický opis, jeho znaky, vedieť ho vytvoriť

	Gramatické kategórie slovíes	Zopakovať gramatické kategórie slovíes; utvrdiť vedomosti o slovesách; rozlišovať jednoduchý a zložený slovesný tvar;
	Zvratné a nezvratné slovesá	Spoznať delenie slovíes na zvratné a nezvratné; vedieť ich rozlišovať a vyhľadávať v texte;
	Opakovanie slovíes	Zopakovať a utvrdiť vedomosti o slovesách, gramatických kategóriách.
	Ja- rozprávanie	Spoznať ja- rozprávanie; vedieť určiť ho v textoch
	Slovesný spôsob	Zopakovať a utvrdiť vedomosti o slovesnom spôsobe; spoznať a tvoriť podmieňovací spôsob;
	On- rozprávanie	Spoznať on- rozprávanie; vedieť určiť ho v textoch; odlišiť ho od ja- rozprávania;
	2.školská písomná práca- dynamický opis	Napísať 2.školskú písomnú prácu- dynamický opis
	Príslovky	Charakterizovať príslovky, spoznať ich delenie, vyhľadávať ich v texte;
	Príslovky	Tvoriť príslovky z prídavných mien, spoznať rozdiel medzi príslovkami a podstatnými menami na konkrétnych príkladoch; stupňovanie prísloviiek
	Kontrolný diktát č.4 (príslovky)	Preveriť a utvrdiť vedomosti o príslovkách.
	Priama reč	Zopakovať priamu reč, jej znázorňovanie a vedieť ju vyhľadať v textoch. Používať priamu reč pri písaní rozprávania.
	Citoslovčia	Oboznámiť sa s citoslovcami ako neplnovýznamovými, neohybnými slovnými druhmi; precvičiť písanie čiarky po citoslovcich.
	Oprava kontr. diktátu	Analýza a oprava.
	Oprava školskej písomnej práce	Opraviť školskú písomnú prácu

Nielen ľudia, aj vety tvoria príbeh	Vetné členy	Zopakovať vetné členy, ich delenie, zopakovať prísudzovací sklad.
	Podmet- vyjadrený a nevyjadrený	Utvrdiť vedomosti o podmete, poznať vyjadrenie podmetu (podstatným menom, zámenom), poznať druhy podmetov.
	Píšeme rozprávanie	Charakterizovať rozprávací slohový postup, jeho znaky a napísať krátke rozprávanie
	Prísudok- slovesný	Utvrdiť vedomosti o prísudku v jednoduchej vete; poznať vyjadrenie prísudku - určitým tvarom plnovýznamového slovesa
	Prísudok slovesno-menný	Utvrdiť vedomosti o prísudku v jednoduchej vete; poznať vyjadrenie prísudku určitým tvarom neplnovýzn. slovesa + neurčitok plnovýznam. slovesa, slovesom byť + podstatné meno alebo prídavné meno
	Prísudzovací sklad, zhoda	Spoznať prísudzovací sklad a vetné členy, ktoré ho tvoria. Spoznať život Indiánov
	Opakovanie skladby	Zhrnúť a preveriť vedomosti zo skladby. Ľudí v Európe spája spolupráca a priateľstvo.
	Dvojčlenná veta	Charakterizovať dvojčlennú vetu. Vedieť ju vyhľadať v texte.
	Výstupný test a diktát	Preveriť vedomosti žiakov ; utvrdiť naučené a vedieť to použiť v praxi.
	Informujeme presne a pútavo Projekt	Poznať pravidlá a postup pri tvorbe projektu
	Projekt	Poznať pravidlá a postup pri tvorbe projektu

Opakovanie učiva 6.ročníka	Keď upratuje otec	Zopakovať si vedomosti o podstatných menách, ich tvorení predponami a príponami, utvrdiť si vedomosti o ostatných slovných druhoch a vedieť ich používať
	Oprava výst. testu a diktátu	Analýza a oprava.
	Opakovanie učiva	Zhrnúť vedomosti z jednotlivých tematických celkov; upevňovať správne uplatňovanie vedomostí a zručností v jazykových prejavoch žiakov.

PROCES

Vyučovanie slovenského jazyka v základnej škole z **psycholingvistického hľadiska** stavia na tvorivosti a detskej hre,

na tvorení vlastného textu (hra s jazykom).

Zo **sociolingvistického hľadiska** sa vyučovanie slovenského jazyka orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie textov či simulovania rozličných situácií.

Zo **systémového hľadiska** sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Rozlišuje sa centrum a periféria jazykových javov. Skúma sa forma aj obsah jazykových jednotiek, gramatických kategórií, popri synchronii sa v odôvodnených prípadoch upozorňuje aj na diachroniu jazykových javov. Dôraz sa pritom kladie na tie jazykové roviny, ktoré majú vyústenie v texte, t. j. na lexikálnu a syntaktickú rovinu. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch.

V oblasti štylistického uplatnenia jazykových prostriedkov sa prechádza na **spojenie jazykovej a slohovej zložky** vyučovania slovenského jazyka do jedného celku. Od holého osvojovania si vedomostí o jazykových javoch sa tak prechádza k nácviku uplatnenia preberaného jazykového javu v praktickej komunikácii. Žiaci získavajú základné poznatky o súčinnosti slohových postupov a slohových útvarov. Pozornosť sa zameriava aj na štýly.

V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si **zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfolologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy**. Vyučovací proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov.

Dôležitou zásadou vyučovania slovenského jazyka je, že sa nemá vyučovať metatext, ale text patriaci k rozličným štýlom, s uplatnením rozličných slohových postupov a jazykových i mimojazykových prostriedkov (čiže učivo má byť viazané na isté komunikačné situácie).

Pri práci s textom sa žiaci k poznatkom o jednotlivých jazykových javoch a o jazykovom systéme ako celku dopracúvajú metódou postupných krokov. Učiteľ ich vedie tak, aby sami vyčlenili z textu skúmaný jav, odhalili jeho podstatné znaky, našli súvislosti s inými jazykovými javmi, zaradili jazykový jav do jazykového systému. Ďalším krokom je tvorenie vlastného textu

s analyzovaným javom, čím sa žiaci učia prakticky komunikovať a

používať preberané jazykové javy. Až potom nasledujú cvičenia na

zmechanizovanie hľadania a používania preberaného javu v texte,

na určovanie jeho základných charakteristík. Záver tvorí zhrňujúce poučenie o preberanom jave, o jeho začlenení do širšej skupiny jazykových javov formou prehľadných tabuliek, grafov ap..

Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o pochopenie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu.

Pri osvojovaní si jednotlivých jazykových javov v ich bohatosti a vnútornej diferencovanosti sa uplatňuje indukívna metóda, jednotlivé varianty sa učia vždy na pozadí invariantu.

Precvičovanie jazykovo-štylistických osobitostí sa odporúča uskutočňovať v rozsahu žánrového vymedzenia v literatúre v danom

ročníku.

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na **komunikatívno-poznávacom princípe**, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom usúvzťažnení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k istému zovšeobecnenému poznatku o danom jave. Poučenie o preberanom jave a jeho začlenení do širšej skupiny javov sa môže robiť formou prehľadných tabuliek, grafov ap.. Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Dôležité je precvičovanie poznaného jazykového javu, ktoré vyúsťuje do jazykovej praxe, čiže žiaci sa učia využívať poznaný a precvičený jazykový jav pri tvorení prvých vlastných textov.

Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky.

Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (napr. heuristickú, analyticko-syntetickú atď.) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku.

Významné miesto má samostatná práca žiakov s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Ďalej je to práca v dvojiciach či skupinách, ktorá má byť účelná a má sa využívať funkčne. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich hravosť prostredníctvom didaktických hier.

Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či v pracovnom zošite, živého príkladu učiteľa, názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko-auditívne pomôcky a opticko-akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje

žiakov v práci.

Rozsah a obsah domácich úloh má byť účelný pri rešpektovaní zásady primeranosti veku, aby žiak nepísal domácu úlohu dlhšie ako 20 minút. Obsahovo by mali byť zamerané:

- v jazykovej zložke na tie javy, ktoré sú náročné na vnímanie a je potrebné domáce precvičenie,

- v slohu buď na prípravu jazykového materiálu a nečistopisu (konceptu), alebo na upravenie konceptu na čistopis.

Pri písaní diktátov sa dodržiavajú didaktické zásady diktovania. Dôležitá je ústna analýza nedostatkov v diktáte. Je v právomoci učiteľa rozhodnúť, koľko nácvichných diktátov bude predchádzať kontrolnému diktátu (aj aký typ nácvichného diktátu to bude a akou formou sa bude realizovať).

Javy v slohovej výchove sa preberajú v súlade s jazykovými javmi a s využitím žánrovo-tematického osnovania v literatúre s dôrazom na rozvoj komunikačných zručností žiakov. Výber tém sa ponecháva na učiteľa, ktorý má možnosť učivo aktualizovať a prispôbovať podľa vlastného uváženia.

Klasifikované slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom (odporúča sa používanie korektorských značiek, ktoré umožňujú efektívne využívať pracovný čas). Rovnako dôležitá je analýza nedostatkov v písomnej práci, ktorá sa spravidla robí aj pri neklasifikovaných písomných prácach. Pri ústnych jazykových prejavoch učiteľ upozorňuje na správnu výslovnosť, na správne slová/tvary slov, slovesné väzby, na štylistickú primeranosť výberu jazykových, parajazykových a extrajazykových prostriedkov.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu je hodnotenie a klasifikácia vedomostí a zručností žiakov. Klasifikácia má

byť objektívna podľa platných pokynov a zásad.

Na 2. stupni základnej školy sa hodnotí ovládanie ortoepickej, ortografickej, pravopisnej, lexikálnej, morfolologickej a čiastočne aj syntaktickej normy, ďalej úroveň

poznatkov z jednotlivých jazykových rovín a pohotovosť pri práci

s jazykovými príručkami, praktické využívanie získaných poznatkov

o jazyku pri tvorbe vlastných textov a celková jazyková úroveň

a kultivovanosť jazykového prejavu žiaka v jeho písomnej i

ústnej podobe.

Pri žiakoch s poruchami písania (dysgrafia), čítania (dyslexia), výslovnosti (dyslália) a s telesným postihnutím sa dodržiava špecifický prístup pri zadávaní domácich úloh, pri písaní

diktátov a slohových prác, pri hodnotení a klasifikácii. Slovenský jazyk je úzko spätý s literatúrou, pretože využíva aj texty používané ako ukážky na hodinách literatúry, kde je vyjadrený vzťah autora k jazyku. A naopak, pri vyučovaní literatúry sa pri analýze literárneho diela môžu aplikovať poznatky z náuky o jazyku a štylistiky. Vyučovanie slovenského jazyka je úzko späté s ostatnými

vyučovacími predmetmi, ktoré spolupôsobia pri vytváraní správnych jazykových návykov, napr. hudobná výchova, výtvarná výchova, etická výchova, občianska výchova, ako aj ostatné spoločenskovedné predmety.

Vyučovanie slovenského jazyka najmä z hľadiska výberu textov

je potrebné koordinovať s dejepisom, zemepisom a prírodopisom, či matematikou, fyzikou a chémiou.

Správne jazykové návyky zasa uľahčujú prácu na iných vyučovacích predmetoch, skvalitňujú výchovno-vzdelávací proces ako celok.

Celkovo vyučovanie slovenského jazyka vedie k odhaľovaniu základných funkcií jazyka - **funkcie komunikatívnej, kognitívnej, reprezentatívnej a estetickej.**

Poznámka:

Nácvičné diktáty (neklasifikované) sa píše podľa potreby. Nemusia ísť o súvislé texty. Môžu to byť slová, slovné spojenia, samostatné vety. Kontrolné diktáty (klasifikované) sa píše po prebratí daného učiva, na ktoré je diktát zameraný. Môže ísť o súvislý text alebo o samostatné vety. Na napísanie a analýzu kontrolného diktátu sa odporúčajú 2 vyučovacie hodiny.

Nácvičné slohové práce (neklasifikované) sa píše podľa potreby. Kontrolné slohové práce (klasifikované) sa píše v škole, a to po prebratí daného učiva, na ktoré je slohová práca zameraná. Neurčuje sa, v ktorom polroku má byť napísaná, lebo je to v kompetencii vyučujúceho. V jednom mesiaci sa však neprípúšťa písanie viac ako jednej kontrolnej slohovej práce. Na prípravu, napísanie a analýzu kontrolnej slohovej práce sa odporúčajú 3 vyučovacie hodiny.

